

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe 1 lună 2

Nr-ii de Duminecă pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancați nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Din Scripturi.

„In zilele acele sculându-se Petru între învățării săi a zis Barbați frați se cădea a se împlini scriptura aceasta, care a zis-o mai înainte Duhul Sânt prin gura lui David despre Iuda... că el era împreună cu voi și luase parte în serviciul acesta. Facă-se casa lui pustiu ca să nu fie cine să locuiască într'însa și... dirigătorii lui să o iee altul. Deci dintre acești bărbați, cari se adunau cu noi în tot timpul, în care între noi... trebuie să fie pus unul... Și au pus pe doi: pe Iosif, ce se chiamă Barsaba, care s'a și numit Iust și pe Malia. Și rugându-se a zis: Tu Doamne, care ști inimile tuturor, arată pe care dintre acești doi ai ales, ca să iee parte în serviciul și apostolia aceasta... Și au dat sorți și a căzut soartea pe Matia; și s'au numărat cu ei unsprezece apostoli“ (Fapt. ap. c. I v. 15—26).

Astfel s'a ținut primul sinod al bisericii lui Christos care a săvârșit prima alegere de episcop și după acest chip fiind rânduita în biserică lui Christos alegerea sinodală a episcopilor, după acest chip are să se îndeplinească încarând și scaunul văduvit al episcopiei din Arad.

Tot în acele zile trimisese colegul apostolesc pe Petru și Ioan în Samaria, ca prin punerea mânilor să împărtășească Duhul sfânt Samarinenilor. „Și văzând Simon, că prin punerea mânilor apostolilor se împărtășe Duhul Sânt li-a imbiat bani, zicând: Dați și mie această putere, ca ori pe care voi pune mâinile, să primească Duh Sânt. Ear Petru a zis: Argintul tău piară cu tine! Că ei socotit, că darul lui Dumnezeu se câștigă cu banii! Tu nu ai parte nici soarte într'acest cuvânt, că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu“ (F. A. c. 8 v. 18—22).

Dela acest Simon, care se numește magul și a cărui ocupație era vrăjitoria, voină dănsul pe bani să câștige darul duhului sânt pentru folosința de venit în meseria sa de escamator, — comerțul cu dirigăturile spirituale se numește simonie.

Can. 28 apostolesc legiuiește: „Dacă vre-un episcop prin bani au ajuns la aceasta dignitate... să se depună... încă și dela împărtășire să se eschidă ca Simon vrăjitorul de mine, Petru“. Va să zică extra-ordinar în disciplina bisericească, acest păcat se pedepsește cu două pedepse și anume: cu depunere și escomunicare.

Can. 2 Chalcedon (IV ecum.) asemine pedepsește cu depunere nu numai pe episcopul simonic, ci și pe mijlocitorii acestor negocieri urite și neortodoxe: „să se lapede și acela de ar fi cleric, din partea sa, ear de ar fi mirean sau monach, să se anatemizeze“ zice canonul.

Aceste legi sunt și astăzi obligatoare în biserică. Acum după ce se îngroașă cutezanța traficării cu drepturile divine, e necesar să se resusciteze disciplina bisericească dacă e să mai rămănem ca biserică liberă.

„Au doar cutează cine-va din voi — zice apostolul Pavel către

corinteni — având vre-o pără contra altuia, a se judeca înaintea celor nedrepti, și nu înaintea celor sânti? Au nu știți că sântii vor să judece lumea? Au nu știți că vom să judecăm pe ingeri, cu cât mai mult cele temporale? Deci de aveți judecări temporale, puneți să judece pe cei nebăgați în seamă în adunare. Spre rușinea noastră zic aceasta: Nu este între voi nici un înțelept, care să poată judeca între frații săi? Ci frate cu frate să judecă, și încă înaintea necredincioșilor. Chiar aceasta este un neajuns între voi, că aveți judecări între sine-vă.

„De ce mai bine nu suferiți, nedreptate? de ce mai bine nu suferiți pagube? voi înși-vă faceți nedreptate și aduceți pagabă, și încă fraților. Au nu știți că nedreptii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? (I Corint. c. 6 v. 1—9). Eată și punctul moral în chestiunile de divergență dintre fi biserică!

Ear can. 30 apostolesc zice: „Dacă vre-un episcop, întrebuintând principi lumești (puterea lumească Red.), și ar câștiga prin ei vre-o biserică, să se depună și să se segregaze, și cu ei „toți partizanii lui“, va să zică și acest canon croește pedeapsă după asupra aceluia care vatămă dreptul de alegere, ce compete clerului și poporului la alegerea episcopului.

Canon 3 a sinodului al II-lea din Nicea (VII ecum.) zice: „Veri ce alegere de episcop, sau de presbiter, sau de diacon ce se face de stăpânitorii, să rămână fără valoare, căci așa zice canonul „dacă vre-un episcop, lumești stăpânitorii întrebuintând, prin aceștia ar lua biserică, să se depună și să se segregaze și toți cari să cuminecă cu dănsul“.

Să trecem acum dela chipul așezămintelor bisericești la chipul demonic cu care din chestiunile de ordine bisericească se fac chestiuni politice. Parcă nici nu mai e vorba de alegere de episcop ci de denumirea unui agent politic pentru guvernarea bisericii lui Christos. Noul episcop al Aradului are să se aleagă — zic acești demoni — în Budapesta ear nu în Arad, căci nu are să servească biserică ci pe guvernul țării. Episcopul nu mai este o instituțiune bisericească, ci instituțiune politică.

Nu însă guvernul o zice aceasta, căci acesta este conștient de puterea de stat ce o eseroiază în toate direcțiunile și astfel și fără de biserică, și nu-și poate șieși da atare atestat de paupertate, că vezi Doamne, să nu poată susține echilibrul de stat față de un atom cum este puterea unui episcop diecesan față de puterea de stat, ci lapădăturile noastre vorbesc în numele guvernului, fracmasonii și liberalii moderni cari nu au curagiul să apeleze la biserică de care s'au lapădat în sufletul lor, acești idolaștri moderni șoptesc în dreapta și stânga în numele guvernului, că cutate dignitar bisericească nu va fi întărit din punct de vedere politic, ca să sparie lumea credincioasă; ear în sus denunță în chipul cel mai mărgăv pe mirele bisericești. Acești tăciunari politici aiștă focul conflictului între

stat și biserică, cu tendența diavolică, ca pe ruinele autonomiei bisericești să-și ridice idolul lor în scaunul episcopesc. Nici un guvern nu a mers atât de departe, să decreteze chestiuarea episcopiei de chestiune politică, acum însă este provocat de Efialții nostri să o facă, și să subjuge biserică, să o prefacă în praf și cenusă, ca să rămână omnipotența statului stăpână ilimitată și asupra sufletelor.

Campania contra așezămintelor noastre bisericești s'a început în „Aradi Közöny“ de către un corifeu („a román egyház egyik vezér férfia“); în Nr. 86 a aceluiași ziar lacheul conjurațiunei antibisericești, înfuge în stăpânul seminarului primnal și p'acest Român foaia-l numește român afară de partid (pártonkivüli román), în Nr. 89 primește tot „din cercuri românești“, și știrea, că cele ce se scrie lacheul despre seminar sunt denunțate deja la guvern; în Nr. 91 redacția gratifică pe P. C. Sa părintele Mangra, pentru că restifică minciunile „corifeilor“, în Nr. 92 se năpustește din nou asupra institutului pedagogic „măniile românești“, (román kezekből a következő közleményt kaptuk). În zilele în cari e bist lacheul, nu apare nimic despre seminar, dar de loc îl suplinesc matadorii, cari și-au făcut acum cuib și în foaia közszocialista, anume un bărbat de poziție înaltă care ar fi stând în contact direct cu ministerul de interne (adica în toată ziua denunță câte ceva. Red.) scrie, că guvernul e determinat a intra în acțiune contra muncii de sobol pe care o servesc ultraștii stătători în serviciu străin, dar așteaptă mai înainte îndeplinirea scaunului episcopesc din Arad, căruia i-se atribuie o deosebită importanță în chestiunea soluțiunei politice antiromânești. Ci că alegerea părintelui Mangra se va socoti de provocare contra guvernului, căci aceasta ar denota, că în diecesa Aradului și acum sunt în preponderență elementele cele mai ultraiste, cu cari nu transigează nici guvernul nici parlamentul ungar.

„Încât privește pe P. C. Sa Hamsea — încheie articolul — despre aceasta vom vorbi în curând în alt articol. Acum mă mărginesc a semnala, că cu știrea mea aici (în Budapesta), e favorabilă opinia față de el, dar nici dănsul nici alții nu au întreprins nici un pas în favorul dănsului, ce caracterizează în lumină favorabilă deosebita sa modestie“. (Dela moartea fericitului episcop Goldiș, tot pe drum e părintele Hamsea, și chiar în ziua premergătoare, apariției acestui articol era în Budapesta, unde sigur se întâlneau, dacă d-nul mare ar fi într'a-dever din Pesta. Red.)

Astfel se prepara eșafodul autonomiei bisericești de către hingherii nostri cari suflă mereu în focul cel mistuitor al politicei militante, ca să determineze pe guvern la lucruri herostatrice.

Șovinismul ziaristic a putut da alimentație acestui primejdios foc, dar bărbății de stat, în frunte cu ministrul Széll, care și-a dat cuvântul că va guverna conform legilor și a dreptății,

sigur că vor judeca afacerea dintr'o perspectivă mai înaltă a intereselor de stat, care nu sunt satisfăcute prin serviciul de lachei, ci prin serviciul bărbătești și onorabile.

Acum este rindul sinodului eparchial, ca să-și împlinească datoria de reprezentanță legitimă în biserică, că nu e vorba de triumful persoanei, ci de triumful bisericii, care consistă în alegerea aceluia care intrunește calitățile apostolice. Chipul alegerei unui episcop, pedimentul dela dobândirea dirigătoriilor bisericești și cum să ne judecăm unit pe alții, l'am expus în fruntea acestui articol. Acela care altfel lucrează, nu este fiul bisericești, ci al Satanei!

Spre mângăiere ne fie zis, aceia cari au aruncat mregea după autonomia bisericești nu sunt pescarii biblici din cari s'au ales apostolii triumfatori, ci niște contrabandiști ordinari, semenii monstrului din Iscariot, întru începutul și sfârșitul lor.

În Sinod sunt prieteni și de al unuia și al altuia candidat. Nimeni nu le contestează acel drept. Aceste prieteni însă în viața publică se pot estinde numai până acolo, până unde nu este atinsă sfințenia bisericești, libertatea ei. Cine sacrifică aceste pentru afecțiunile sale personale, acela și-a perdit caracterul de creștin și român și nu-l va pute redobândi cu argintul; lui Iuda încă nu i-a folosit argintul. Vom vedea dacă acei bărbați, cari atâta osteneșc pentru binele public și pentru autonomia bisericească, cari gândesc chiar a-și eternisa numele cu prinosurile carității, jertfi-vor oare autonomia bisericești simpatiiilor ori antipatiiilor personale? Cine le va apăra așezămintele scumpe lăsate în grija bisericești, dacă ei înșiși prin votul lor au despoiat biserică de libertatea a le chivernisi liber și conform intențiunei întemeiătorilor?

Celea ce se petrece acum în Arad nu sunt chestiuni locale, nu numai Diecesei Aradului se pregătește jugul invasiunilor, ci se pregătește lovitura de stat politic pentru biserică ortodoxă; înmormântarea așezămintelor canonice și a autonomiei bisericești zidită de marele Andreiu pe temelia acelor canoane; sancționarea principiului politic de guvernare în biserică; degradarea bisericilor în categoria societăților tutelate de poliția de stat și conduse de curentul opiniei publice a liberalismului modern.

Este act patriotic și moral a sparge astfel o biserică? Răspundă cel-ce sub marca patriotismului invită guvernul să dea lovitura de moarte așezămintelor noastre bisericești.

O spunem aceasta aceluia cari din distanță nu știu ce se petrece în Arad și în buna lor credință ved numai lupta pentru persoane, lor grate ori negrate, ear nu și tendența de a restigni în chipul unui candidat însăși autonomia bisericești. Și în această bună credință țin ison unui francmason, că doar întreagă mișcarea aceasta așa numită patriotică e condusă de un francmason, intim prieten al unui candidat; francmasonismul este conjurațiunea contra bisericilor și francmasonul nostru nu face alt-ceva decât își im-

plinește misiunea distrugătoare de biserică a francmasonismului sub masca patriotismului, care în dicționarul său încă nu înseamnă altceva decât speulă.

Când vom vedea față în față pe candidatul de episcop, pe mecenatul autonomist și patriotic alături de francmasonii și zăvozi care ar sfâșia autonomia bisericească, precum au văzut Cicero pe Catilina cu aderenții săi din credulitate ori din identitate de principii, vom pune și noi la față de masă întrebarea ciceronică: Quo-sque Catilina?!... Știm că numai cu Catilinarii avem de lucru, poziția noastră față de guvern este clară, vrem să alegem episcop conștios de misiunea sa apostolească, cu mâini curate, credincios bisericii și patriei sale; guvernul trebuie să cază de acord cu noi în acest punct, că doar nu se va lăsa de instrument pentru satisfacerea unor interese personale cu prețul sguduirii unei biserici din temelii. Catilina! zilele-ți sunt numărate!

Urmasul lui Horánszky. Așa s'a așezat la vecinică odihnă Horánszky, și ziarele din Budapesta fac combinațiuni în privința urmașului său atât în de putărie cât și în minister.

Mandatul de deputat se crede că l va câștiga Makafalvay Géza ori avocatul din Seps, Dr. Sziklay Ede.

Cât despre portofoliul ministerial, cel mai serios candidat ar fi Hieronymi ori Tisza István. Se mai vorbește de Láng Vörös László, Wekerle. Se acreditează însă și părerea, că acest portofoliu îl va lua însuși Szell, care portofoliul internelor l-ar încredința apoi contelui Andrassy Gyula.

La congregație.

Adunarea generală a congregațiunii comitatului Arad e convocată pe Miercuri în 30 Aprilie 1902 st. nou.

Când rugăm pe această cale pe toți membrii români ai reprezentanței comitatense, să participe la această adunare, tot-odată le facem cunoscut că în prezina adunării, adică Marți în 29 Aprilie st. n. a. c., seara la 8 ore, vom ține în hotelul „Vass“ consfătuire asupra obiectelor, ce se vor debate în adunarea congregațiunii.

Mihailu Velicui.

Traian Vășan.

DIN DIETA.

— Parentarea lui Horánszky. —

Ședința dela 21 c. a Dietei din Budapesta a fost consacrată exclusiv memoriei decedatului ministru Horánszky.

Președintele Dietei, contele Apponyi a ținut adică o mișcătoare vorbire în care a arătat caracterul bărbătesc și puritan al lui Horánszky și meritele lui câștigate în lupta politică. A propus ca în semn de jale, Dieta să ridice ședința și deputații să participe la înmormântare care se va face după amiază.

Primul ministru Szell emoționat ține o cuvântare arătând speranța, ce țeara și guvernul își pusese în Horánszky, numit ministru într'un moment când asupra guvernului apăsă grele îndatoriri și griji. Murind, Horánszky a lăsat un gol foarte anevoie de împlinit, pentru-că puțin sunt dotați cu însușirile alese care pe decedatul îl predestinasera a aduce mari servicii țării. D'acea țeară îl deplânge, îl regretă însă mai tare soțul său de muncă, guvernul. Propune ca înmormântarea să se facă pe speșele statului.

Rakovszky vorbește în numele poporalilor. Aduce elogii memoriei decedatului, scoțând în relief caracterul său care impunea respect și admirare tuturor. Primește atât propunerea președintelui Dietei cât și pe a ministrului președinte.

Barabás vorbește în același ințeles în numele kossuthiștilor care Szederkényi în numele ugroniștilor, aducând fie-care, în termeni calzi elogii activității politice alui Horánszky, unul dintre rari bărbați politici maghiari care deși are la activul său o muncă de aproape 40 ani, a murit sărac.

† Alexandru Lupășcu.

Din București ne vine dureroasa știre despre încetarea din viață a dlui Alexandru Lupășcu, fost vicepreședinte al Camerei Române, membru marcant al partidului național-liberal, dar mai presus de toate un naționalist cum puțin au fost și sunt în România. Trecut de ani el a fost sufletul societății

„Transilvania“, care ajută atât de mult pe studenții români din statul ungar. A fost apoi membru în comitetul Liget, president al Secției București, n'a lipsit dela un singur act național; a presidat vestitul banchet dat în vară anulul 1895 în onoarea corului Reuniunii de cântări din Sibiu și s'a interesat în totdeauna, ca puțin alții, de afacerile românești de dimcoact, jertfind cu plăcere de câte-ori se făcea apel la densul.

Alexandru Lupășcu face parte din generația bătrână care a pus umărul ca sub conducerea marelui Brătianu să creeze România de azi, și în epoca de muncă uriașă împlinise cu credință și inteligență posturi înalte, între care și însărcinarea să organizeze sate românești pe valea Dunării, unde statul înproprietărise sute de mii de țărani, cu care ocaziune a făcut Românismului serviciu nespuse.

Era un om de inimă care ne iubea și lacrima când auzea de durerile și bucuriile noastre.

Îl jlesc nu numai venerata sa soție, fi Alexandru și Stefan, fiicele d na Henrieta Sihleanu, d na Maria Delevrancea și d na Lucreția Ghica, ginerii și numeroase rudenii, dar neamul românesc întreg trebuie să simtă un adânc regret la mormântul unuia atât de mare Român. Fie țărâna ușoară și memoria eternă!

Denunțările continuă!

Ieri „Aradi Közlöny“, zăi „Magyarország“ într'un articol infamant iscănt de un „hazafis român“ continuă cu denunțările și mistificările privitoare la afacerile Diecesei Aradului, numai ca astfel să facă obștet maghiare plăcută candidarea dlui Hamșea care pe aderenții dlui Mangra s'a-i prezintă ca răi patrioți, răsunători, egoiști, etc. etc.

„Magyarország“ de azi publică de altfel aproape din cuvânt în cuvânt același articol pe care lacheul partidei Hamșiste l-a plasat în „Aradi Közlöny“ de ieri.

Între altele eată ce scrie patriotul român în „Magyarország“:

„Durere, că tocmă limba maghiară, istoria patriei și constituția n'are profesor specialist“.

După ce scrie apoi că istoria și constituția o propune profesor care „peste tot n'a cercetat universitate maghiară ci a învățat în Austria“, venind la biblioteca seminareală, zice:

Se duse vestea acestei povești până în Egipt, și contribuă mult la reabilitarea reputației mele, față de cei pe care li tradasem; căci cei neștiutori credeau că nu de bună voce am lucrat astfel, ci din voia zeilor puternici, care m'au ridicat la cer. Și așa a rămas până în ziua de azi zicala:

„Dacă se va întoarce Harmachis, va fi și Egiptul liber“.

Numai Cleopatra, deși se temea mult, se ludoia de această poveste, și trimise o corabie înarmată pentru căutarea negustorului din Siria, pe care, după-cum se va spune mai târziu, nu l-au putut afla.

Când ajunse în galeria despre care îmi vorbise Charmion, am găsit feciorii gata de drum, și îi preda scrisoarea, căpitanului care o cunoștea deja. Se uită curios la mine dar nu zise nimic.

Mă îmbrăcai dară și curând după aceea plecaram în cursul apăs. Ajungând la gura râului, fără să ne oprim, am trecut pe lângă multe corăbii, ne-am imbarcat pe un vânt puternic, favorabil. Dar acest vânt până seara se prefăcu în furtună.

Marinarul care se temeau, s'ar fi întors bucuros la gura Kidnosului, dar n'au putut o face aceasta, fiind marea revoltată. Vântul suflă cu putere noaptea întregă, și înainte de zori ne rupse catargul, și noi ne sbăteam fără putere între valuri.

Eu fără să mă interez de ceva, stam la locul meu, înfășurat în manta; și fiindcă nu mi-am tradat frica, marinarul m'au luat drept vrăjitor, și voiau să mă arunce în mare; dar căpitanul nu i-a lăsat.

Spre zori vântul se mai liniști, dar spre amiază suflă din nou cu furie nebună

„De ziare maghiare nici vorbă. Societatea de lectură a teologilor și pedagogilor este comună, ceea ce nu e de aprobat, căci și anul trecut din cauza asta s'au născut tulburările. Foi ungurești peste tot, tinerii nu citesc ear în Alumen, limba de conversațiune este tot cea română“.

Așa se poartă campania electorală în gazetele maghiare pentru candidatul gazetelor române din Brașov, Sibiu și Timișoara, care face stafagiul lucrului herostratic pornit contra celei mai vechi preparandi române, — din punct de vedere național românesc.

DIN ROMÂNIA.

Sublocotenent! A. S. Regală Principele Carol al României va fi avansat pe ziua de 8 Aprilie v. la rangul de sublocotenent al armatei române. Astăzi principele Carol are rangul de sergent la vânători.

Monumentul dela Călugăreni.

S'a pornit o mișcare pentru ridicarea unui monument la Călugăreni, în amintirea învingerii lui Mihail-Vodă-Viteazul.

Comitetul din jud. Vlașca (Giurgiu), în frunte cu N. Algiu, pres. al trib. Vlașca, Blăjescu, comand. al reg. X, Barcian-Droc, direct. gimn., Bălănescu, deput. etc. au lansat un apel în aceasta chestie, de următorul cuprins:

„Români! În ziua de 13/26 August, 1595 Mihail-Viteazul, Voievod al țării Românești, a sâvârșit la Călugăreni (Vlașca), una din faptele cele mai glorioase ale națiunii noastre.

Tuți cunoaștem idealul său măreț și fala ce a revărsat asupra țării vestita bătlăie.

La Călugăreni zac, de aproape 300 ani, osemintele străbunilor noștri, alături cu leșurile păgâne.

Trecătorului nimic nu-i amintește, că acolo o mână de eroi s'au sacrificat în vremuri pentru România de azi.

O națiune e dator să comemoreze faptele ilustre ale fiilor ei!..

Trecutul ne spune că pentru libertatea noastră de azi, străbunii noștri dela Călugăreni, în frunte cu vestitul erou, s'au sacrificat!..

Monumentele istorice sunt titlurile de nobleță ale unui popor.

Idealul ce urmărim a fost visat, ba chiar împlinit un moment.

Cu toții recunoaștem că monumentele învederează starea de cultură a unui pe-

CLEOPATRA.

ROMAN 60

HAGGARD RIDER.

Traducere de Hero.

XXIV.

Neconturbat alergat în jos pe trepte și am ajuns în curtea casei mari. Era o oră înainte de miezul nopții, și nu se mișca încă nici un suflet. Și ultimul cheful lăi băuse partea, dansatoarele își intreruseseră jocul și liniștea se lăsase peste întreg orașul.

Mă apropiasem de poartă, și îmi grăi un oficer, care sta de gardă îmbrăcat într'o manta grea.

— Cine-i acolo? răsună vocea lui Brennus.

— Un negustor, sluga ta, bunul meu domn. Am adus daruri din Alexandria, pentru una din damele reginei. Și după ce aici m'au ospătat bine, acum m'auși întors la corabie — răspunsei cu voce schimbăta.

— Hm! mormăi Brennus. — Damele reginei prea mult își țin la ele caspeții. Ei dar acum și cheful e în curgere. Să arzim losinca, domnule negustor! Căci dacă nu ști losinca, te poți întoarce la dama ta, și o poți ruga să te țină la dînsa și mai departe.

— Antonius e losinca, bunul meu domn și e un cuvânt, nu glumă. Hei, departe am umblat, dar n'am văzut încă un bărbat atât de chipeș și un comandant atât de mare.

— Așa e, Antonius e losinca! Și Antonius e un comandant străvăn, după modul lui, când, se înțelege modul e treaz și n'are fuste, după care să alerge. Am servit sub Antonius — și contra lui; îl cunosc obiceiurile... Ei, ei, acum îți face de cap!

Și pe când îmi vorbise așa, gardistul umbra în sus și în jos pe dinaintea porții. Acum însă se dete la o parte puțin lăsând liberă esirea.

— Cerul cu tine, Harmachis, dute în cale-ți, șopti Brennus repede, aplecându-se spre mine. — Nu perde vremea. Dar gândește-te une-ori la Brennus, care și-a pus în joc gâtul, ea să-l scape pe al său... Fii fericit, băete... Ah, de am putea văsi împreună spre Nord!

Cu acestea îmi întorsese spatele și începu să fredoneze un cântec.

— Cerul cu tine, Brennus, ești un bărbat cinstit! răspunsei, și mersel mai departe.

Și precum am auzit mai în urmă, Brennus, când a doua zi dimineața se făcu mare șmot, deoarece călăi mă căutau și nu mai aflau niciărit, Brennus îmi făcu un mare serviciu. Afirmă cu jurământ, că stând singur la gardă cu o oră înainte de miezul nopții, mă văzu stând pe colțul acoperișului casei, și a văzut cum mi-am întins mantaua, care se prefăcu în aripă, eară eu m'am înălțat în cer, lăsându-l pe el înmărmurit.

Toți din curte ascultând până-n capăt această poveste, o și crezură, căci arta mea de vraje era celebră. Să și sfătuiseră multă vreme asupra însemnătății acestei minuni.

por, ear comemorarea lor este omagiul ce țara aduce fiilor ei viteji și faptelor lor. Cu toții dar să dăm obolul nostru pentru ridicarea unui monument la Călugăreni.

Dela Academie. Duminecă d. a. Academia Română a ținut ședință publică în localul său din calea Victoriei.

A luat parte un mare număr de membri. A presidat dl Saligny.

Dl I. Kalinderu a ținut o lungă conferință asupra obiceiurilor la romani în societate și în viața casnică.

În societatea romană pe timpul lui Pliniu cel tînăr a început mișcarea pentru emanciparea femeii.

În acest timp femeia se bucura de mai multe drepturi de cât azi. Citește mai multe scrisori ale lui Pliniu cel tînăr, pe timpul căruia viața romană se impunea prin luxul imens dela Curtea împăratului și din societate. Haina romanului era de preferință toga. Citează cazul lui Nerone, căruia senatorii i-au făcut scandal într-o zi fiind că a găsit de cuviință să prezideze Senatului în haină neagră. Împăratul acorda audiențe cu o pompă deosebită. Acei cari erau invitații împăratului se bucurau de înaltă considerație.

Conferențiarul se ocupă apoi de masă la Romani și citează cazul lui Nerone, care a cheltuit 800.000 lei pentru a cumpăra un pat de aur pentru sufragerie.

Fetele de masă s'au obișnuit de pe timpul lui Antoniu, ear furculițele din secolul al III-lea după Christos. La mesele aristocraților se vedeau sclavi, ear bufonii în mare număr, și orchestra, desfătau pe comeseii.

Termină arătând împărțirea judecării la Romani.

După acestea, se suspendă ședința pentru 5 minute.

La redeschidere, prezidează dl Kalinderu.

Dl Dimitrie A. Sturdza rostește o cuvântare despre însemnătatea zilei de ieri, aniversarea nașterii regelui.

Vorbește de toate evenimentele cari au succedat urcării pe tron a regelui Carol, amintind de măsurile luate pe atunci de guvernul presidat de Ghica, de telegrama trimisă tatălui regelui prin care îl înștiința despre alegerea făcută de România, de discursul ținut de rege la urcarea sa pe tronul țării, etc.

Termină spunând că a fost norocul poporului român de a avea un asemenea rege așa mulți.

Cum se „luptă” la Brașov...

Am publicat atât întâmpinarea d-lui Petre Petrescu cât și lămuririle date de cucernicul părinte Sfetea. Ear „Gazeta” a reproduș scrisesele d-lor Petrescu și Sfetea, probabil pentru a dovedi că „directorul” ei luptă destul de bine și n'a meritat să fie atacat (?) de dl profesor N. Bogdan.

Pe când în realitate cîștitorul neprecupat și cu dor ca centrelor românești să dea semne de viață atât în congregație cât și la comună au putut să primescă o singură impresie: că la Brașov dacă „luptă” slab dl Murășanu, este pentru-că și ceilalți „centri” luptători nu se poate mai slab.

Astfel, dl P. Petrescu la îndemnul d-lui N. Bogdan să urgenceze împreună pe dl Murășanu a convoca acea faimoasă comisie, după cum singur mărturisește, a făgăduit aceasta numai pentru-ca să scape de sicăiala d-lui Bogdan. Că-i pînă aici d-lui P. Petrescu de — luptă politică, de a se simte perfect de bine în *coșniță*, ce să-și mai aprindă paie'n cap de drăgul unui — profesor tiner și dornic să se facă ceva: comisia aleasă să dea adică semne de viață?!... Și ca-și când în Brașov totul ar merge bine și lupta se poartă în cât celelalte centre române stau uimite, onorabilul dl P. Petrescu îl ia chiar în apărare pe și mai venerabilul president

și pledează așa fel, cași-când nimeni nici n'ar avea motive de a fi nemulțumit de „conducerea” și „activitatea” d-lui Murășanu.

Cât despre scrisesele cucerniciei sale părintelui V. Sfetea, d-sa trece ușor peste importante chestiuni sulate de dl Bogdan și în loc să răspundă la chestiunile congregaționale, sare la cele comunale.

Preot fiind însă, care nu vrea să înțortocheze nici chiar pentru a-l apăra pe „scumpul președinte, director și proprietar”, d-sa scrie, între altele:

„La introducerea statutului de apă și a dării de apă, o mare parte a Românilor din suburbiul Scheiu au înaintat o rugare la reprezentanța comunală, cerend ca acei cetățeni, cari nu au lipsă de apă din apeduct și cari nu au cerut introducerea apei în curțile sau casele lor, să nu fie supuși la darea de apă.

„Dar ce să vezi! Această rugare a Românilor a fost combătută în reprezentanța comunală chiar din partea unor membrii români și astăzi plătim cu bani scumți apa, care o bem, și cari avem lipsă de apă din apeduct și cei cari nu avem lipsă de ea și cei cari au introdus-o în curțile sau în casele lor, și cei cari nu au introdus-o.

Și „Gazeta” reproduce încă aceste rânduri, cari sunt cea mai eclatantă — și mai ales *bristă* — dovadă despre halul luptătorilor români din Brașov.

Asupra afacerilor comitatense dl Sfetea zice că n'a făcut nici o observare, cu atât mai puțin vre-o acuzare!

Rău, dacă n'a făcut. Avea dreptul și datoriu să facă.

De altfel tocmai scrisesele acestor venerabili domni ne îndreptățesc, ca pornind dela proverbul: *La așa cap, așa căciulă*, — să zicem: unor luptători de acest soi nu li era indicat decât un președinte ca directorul și proprietarul „Gazetei”.

NOUTĂȚI.

ARAD, 23 Aprilie n. 1902.

Mandat nimicit. Ei curia a nimicit mandatul dela Péssvárad al alesului kosuthist Dr Egy Dezsó pentru-că ascultat fiind, el a mărturisit că într'adevăr a promis unor alegători a le „rebonifica cheltuielile”. Acesta este al doilea mandat nimicit; întâiul este al lui Telky Domokos din Dej, care trecend p'acolo alegătorii, i-a cinstit cu cognac. Curia a luat d'asemeni, lui Egy dreptul electoral pe un an. Contracandidatul lui Egy fusese un popal.

Promulgare. Adunarea generală ordinară convocată pe ziua de 18 Aprilie (1 Maiu n.) 1902, a despărțământului Timișoara aparținător la reuniunea învățătorilor dela școalele corporale gr. or. române confesionale din protopopiatele Timișoara, Beliuț, Comlăușul-mare și Lipova, din cauza pedecilor neașteptate de acest prezidiu se promulgă pe ziua de 3/16 Maiu 1902 avend a se ținea la 9 ore ante-meridiane în școala confesională română de băieți Fabricul-Timișoari. Adunării acesteia va premerge la 1/2 la 9 ore a. m. chemarea duhului sfânt în biserică sfântului Ilie din Timișoara-Fabric, la care P. T. membri învățători sunt invitați a asista în corpora.

Obiectele sunt tot cele-ce a fost notate de anterioarea convocare. Joi, 8/21 Aprilie 1902. Ioan Mateica, președinte.

Asasinul lui Sipiagin. Din Petersburg se scriu următoarele despre cercetarea pornită contra asasinului lui Sipiagin: Asasinul a umblat cu mult șiretlic, a tăiat din albituri, din uniformă cu multă precauție numele croitorului. În buzunar au găsit două scrisori; una către Sipiagin, cealaltă adresată lui Podj-donosov. Cercetarea a descoperit o conspirație, ai cărei punct central e Viborgul din Finlanda. Studentul a săvârșit asasinarea în ajunul aniversării a

douăzeci și una a nașterii sale, și așa îl pot condamna cel mult la 18 ani de muncă silnică. Se vestește din Petersburg că poliția pe lângă cercetarea cea mai precantă n'au putut stabili până acuma identitatea asasinului lui Sipiagin și încă nici numele nu îl știe.

Măestrii români din Pecica-rom. aranjază Luni la 15/28 Aprilie 1902. (a doua zi de paști) în sala de joc a bisericii. Concertul împreună cu teatru, urmat de dans. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară. Prețul de intrare: loc I. 1 cor. II. lea 80 fl. III lea 60 fl. de persoană. Inceput la 8 ore seara. Suprasolviri se primesc cu mulțămire și se vor evita pe cale ziaristica.

Programa.

1. „Christos a înviat” cor mixt de N. Ștef. 2. „Pe livada de sub fragi” cor mixt de Guilelm Șorban. 3. „Trei Doamne și toți trei” poezie de Cosbuc, declamata de Dșioara Draghina Crucean. 4. „Lugosana” cor mixt de J. Vidu.

Rusaliile. (vodevil într'un act) de Vasilie Alecsandri.

Corul din Turnul-Severin în Caransebeș. N-ae scrie următoarele: În Dumineca Tomii va concerta în Caransebeș reuniunea de cântări și musică „Doina” din Turnu-Severin. Corul reuniunii stă sub conducerea d-lui profesor Paulian și numără aproape la 60 persoane, între cari 18 dame. Pe lângă cântări și se află și o orchestră compusă din studenții liceului de acolo. Programul este deja fiesat și se compune din cele mai alese piese. În Caransebeș se fac după cum ne asigură corespondentul nostru, cele mai frumoase pregătiri. Oaspeții din România merită cea mai sinceră primire din partea noastră cu atât mai mult, că și reuniunea noastră inv. din diecesa Caransebeșului de ja în repetite rânduri a fost primită cu cea mai mare înșufățire de Severineni. În legătură cu aceasta comunicăm, că corul „Doina” din Turnu Severin va debuta și la Lugoj, cu ocaziunea concertului ce-l va aranja Reuniunea română de cântări din Lugoj în ziua s-talul George.

(„Drapelul”).

Aniversarea lui Garibaldi.

Pentru 2 Iulia, ziua aniversării morții lui Garibaldi, se prepară un mare pelerinaj în la Caprera. Comitetul executiv a deliberat spre a hotărî prin ce amintire monumentală se poate eterniza data acestui pelerinaj.

S'a vorbit la început despre ridicarea unei colonne sau a unei piramide dar după ce s'a făcut o vizită la fața locului, ideea aceasta a fost abandonată.

S'a decis în sfârșit, luându-se exemplul dela străbuni, să se sape pe partea anterioară a stîncii din vecinătatea casei în care a locuit Garibaldi, următoarea inscripție cu litere înalte de 40 de centimetri:

Lui Garibaldi—Italia; Iunie 1902.

Lucrările au început. Literile vor fi colorate în roșu, și inscripția se va vedea de departe.

Logodiți Ni se anunță logodna d șoarei Goldberger Irén cu Moskovitz Vilmos, în Budapesta.

Convertirea reginei Natalia. Se telegrafează din Paris despre convertirea reginei Natalia, ex-regina Serbiei, care a avut loc în Sâmbăta mare în capela stațiunii balneare Berse — sur Mer, lângă Boulogne. Regina Natalia rosti înaintea altarului confesia scrisă de mâna ei, care e următoarea:

— Eu Natalia, cu Sfânta evanghelie înaintea mea, pe care o ating cu mâna, și mărturisesc, că nimeni, în afară de sinul bisericii apostolice romano-catolice nu poate fi fericit, și regret viz, că am greșit contra învățăturilor acestei confesii, căci fiind născută afară de sinul bisericii catolice, am primit astfel de învățături, cari sunt contrare învățăturilor bisericii catolice.

A doua zi în Dumineca Paștilor regina s'a cuminecat după rital catolic. După cum se zice, regina Natalia are intenția să meargă cât de curând la Roma. Regina a s'abzisa numai schisma, care oprește pe credincioșii bisericii ortodoxe gr. or. de a privi pe papa de capul bisericii. În alte privințe

toate acele sacramente, pe cari le ofere biserică gr. or. se primesc de valabile, așa că regina n'a trebuit să primească încă odată taina botezului, pentru ca să fie primită în sinul bisericii catolice.

Primejdia prințului de Orleans. Se telegrafează din Sevilla: În apropierea Villet Manrique s'a aranjat o vînătoare de mistrel la care a luat parte regina Portugaliel, prințul de Orleans cu soția și princesa Louisa. Un mistreț s'a aruncat asupra calului prințului de Orleans și-l răni grav. Viața prințului era în mare primejdie, dar princesa Louisa văzund pericolul, cu o împușcătură excelentă a culcat feara la pământ.

Expoziție artistică. — În Februarie 1903 se va deschide la Petersburg o expoziție artistică și industrială a tuturor țărilor slave. Ministrul de finanțe a acordat un credit de 30 mii de ruble.

Președintele comitetului expoziției e contele Squatoff.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Dela concertul tinerimei române din Oradea-Mare. (Urmare).

Colecta Nr. 70, colect. dl Dr. Emil Babas Budapesta 10 cor.

Colecta Nr. 72, colect. domnișoara Aurora Balta Beregsșu, Emanuil Ungureanu adv. Timișoara 6 cor. Ioan Teodorovici Timișoara 4 cor. Dr. Cornel Nicoara adv. Timișoara 4 cor., doamna Auscher Beregsșu 1 cor., Marioara Glodan Beregsșu 1 cor., Aurelia Rosenfeld Beregsșu 1 cor. Aurora Balta 4 cor. suma 21 cor.

Colecta Nr. 73 colect. dl Dr. Nestor Oprean Săn-Mihaiul-mare 10 cor.

Colecta Nr. 75, colectantă domnișoara Victoria Russu Utriu, Dr. Trăian Păuțel protopop Timișoara 4 cor., Wătz Bălint proprietar mare Timișoara 4 cor. Becay Gedeon proprietar în Parța 5 cor., Feiler Alfred veterinar Timișoara 1 cor., Dr. Aurel Cosma adv. Timișoara 4 cor., Dr. George Adam adv. Timișoara 4 cor., Dr. Savu Marcell medic cerc. Szabadjalu 8 cor., Dr. Valeriu Mezin adv. Timișoara 4 cor. Alecsandru Bubaș Timișoara 2 cor., X. y. 10 fl., Căpitan Iovescu Timișoara 4 cor. Nicolae Groza preot, Săn-Mihaiul-român 3 cor. Victor Russu preot Utriu 3 cor. suma 41 cor. 10 fl.

Colecta Nr. 77 colect. dl Iosif Vajna Zeala. Familia Vajna 20 cor.

Colect Nr. 78, colect. doamna Valeria Hetco Orade. N. N. 10 cor. N. Iuhász canonic 2 cor., Valeriu Hetco 4 cor. suma 16 cor.

Colecta Nr. 80, colect. dl Valeriu Liuba Orade. Ioan Goia 5 cor. Nicolau Zgre adv. Orade 10 cor. Magnif. Sa Kovary canonic 6 cor., Dr. Cornel Nyes medic cerc. K. Teyan 10 cor. Magnif. Sa Moise Nyes canonic 10 cor. Escelenția Sa Mihail Pavel Episcop 20 cor. Ioan Papp protonotar comitatens 16 cor. Petru Pantea 5 cor., Magnificența Sa Dionisiu Poynar jude la tabla reg 20 cor. Pavel Fășie jude la trib. reg. 10 cor. Magnif Sa Sarkady canonic 40 cor. din bilete rescumpărate 22 cor. suma 204 cor. (Va urma).

ULTIME ȘTIRI.

Bruxela, 22 Aprilie. În oraș și în toată țara este liniște complectă. În cele mai multe locuri muncitorii și-au reluat ocupațiunile în diferite ateliere și fabrici.

Londra, 22 Aprilie. În ședința Camerii comunelor ministrul de finanțe Hicks-Beach a declarat că este prematur a vorbi despre încheierea păcii.

Botha a plecat din Pretoria, mergend să întâlnească comandele bure, pentru a le spune rezultatul negocierilor. Se zice că *Burii ar renunța la independență, dacă în schimb li-se acorda o autonomie largă, li-se reclădesc fermele și se da amnestie generală.*

Red. respons. Ioan Russu Șirlianu. Editor Aurel Popovici Barcianu.

